

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม

A Study of Academic Leadership of School Administrators under Office of Basic Education

In Nakhon Phanom Province

ฉัตรชัย จันทา¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สาयนต์ บุญใบ² ดร.เยาวลักษณ์ สุตะโคตร³

Chatchai janta¹ Assoc. Prof. Dr. Sayan Boonbai² Dr. Yaovalak Sutacort³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 372 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 122 คน และครูผู้สอน จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.45 – 0.84 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.983 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ t-test, F-test (One – way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามที่มีประสบการณ์ทำงานในการทำงานต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามที่ปฏิบัติงานอยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอนต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา, การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Educational Administration Program Sakon Nakhon Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{2,3}Course teacher in Master of Education Program and Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Program

Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ฉัตรชัย จันทา, chatchai.jantha@gmail.com

รับเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563 แก้ไข 23 พฤษภาคม 2563 ตอรับ 25 พฤษภาคม 2563

6. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของหลักสูตร ปรับวิธีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยให้ผู้บริหารนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ด้านพัฒนาคุณภาพครู โดยให้ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมสัมมนาและศึกษาต่อพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพ นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนาครูนิเทศกำกับติดตามและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน มีการให้รางวัลและแรงจูงใจสำหรับครู

ABSTRACT

The purposes of this research aimed to examine A Study of Academic Leadership of School Administrators under Office of Basic Education in Nakhon Phanom Province The sample, obtained through proportional stratified random sampling, were 122 directors, 250 teachers, yielding a total of 372 from under Office of Basic Education in Nakhon Phanom Province in the academic year 2019. The research instruments for data collection were the rating scale and the questionnaire with 1-5 Likert's scale about academic leadership: Academic Leadership of School Administrators with the reliability of .0.983. The statistics for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The hypothesis testing was done through t-test and F-test (One -Way ANOVA).

The findings were as follows:

1. Academic Leadership of School Administrators, as perceived by participants were at a high level in overall.
2. Academic Leadership of School Administrators under Office of Basic Education in Nakhon Phanom Province as perceived by participants from different status, showed statistical significance at .01 level.
3. Academic Leadership of School Administrators under Office of Basic Education in Nakhon Phanom Province as perceived by participants from different working experiences, showed statistical significance at .01 level.
4. Academic Leadership of School Administrators under Office of Basic Education in Nakhon Phanom Province. as perceived by participants from different school sizes, aspect were not different.
5. Academic Leadership of School Administrators under Office of Basic Education in Nakhon Phanom Province. as perceived by participants from different type of school, showed statistical significance at .05 level.
6. Academic Leadership of School Administrators under Office of Basic Education in Nakhon Phanom Province. as perceived by participants from under Office of Basic Education, showed statistical significance at .01 level.
7. Academic Leadership of School Administrators under Office of Basic Education in Nakhon Phanom Province ought to be improved in three aspects: Curriculum development; that was, raising awareness about the importance of curriculum to administrators and improving thinking methods to conform with the current situation, The development of teaching; that was, among administrators needed to monitor and evaluate the teaching management of teachers frequently, Teacher quality development; that was, the administrators had to support and

promote among teachers to join training course and studying in higher level, improving themselves through the Code of Ethics of Teaching Profession, using technology to monitor and evaluate teachers performance including to reward and encourage teachers motivation.

Keywords: Academic Leadership of School Administrators, Basic Education in Nakhon Phanom Province

ภูมิหลัง

การบริหารจัดการทางการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Society and Economy) จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการ ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกจึงทำให้ การศึกษาบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 37 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสม ด้านอื่นด้วย มาตรา 39 ได้มีการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการ ปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งการกระจาย อำนาจดังกล่าว จะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักของการบริหาร จัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Managements) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและ ความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการในการเร่งรัดพัฒนาให้ มี การศึกษาสู่เกณฑ์มาตรฐานและมีคุณภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาและนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัยได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 4) การพัฒนาคุณภาพครู 5) การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอนต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

6. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนมต่างกันแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

4. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

5. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในโรงเรียนที่มีลักษณะเปิดสอนต่างกัน

6. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนมที่มีความแตกต่างกัน

7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในจังหวัดนครพนม ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 6,948 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 485 คน และครูผู้สอน 6,463 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในจังหวัดนครพนม ประจำปีการศึกษา 2562 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สำนักงานเขตพื้นที่เป็นชั้นในการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 122 คน และครูผู้สอน จำนวน 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม

ผู้วิจัย นำแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 50 คน จาก 5 โรงเรียน พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.45 – 0.84 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่า 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสถานศึกษาในสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม เพื่อขอความร่วมมือจากการตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตให้เก็บข้อมูลไปขอความร่วมมือและคำแนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ทราบ และขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนสถานศึกษาในสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม

3. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้ติดตามเก็บถ้าเก็บครั้งแรกไม่ได้ ผู้วิจัยจะติดตามเก็บในรอบต่อไปจนได้ครบตามจำนวน

4. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ พบว่าทุกชุดมีความสมบูรณ์ครบถ้วน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่า t (t-test) แบบ Independent Samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA)

สรุปผลผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สรุปได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ โดยอาศัยความร่วมมือกับสมาชิกองค์การเพื่อมุ่งสู่ทิศทางของอนาคตร่วมกัน ($\bar{X} = 4.47$) ผู้บริหารกำหนดเป้าหมาย สามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขตที่จะนำองค์การไปสู่เป้าหมายให้ประสบความสำเร็จ ($\bar{x} = 4.36$) และมีการกำหนดขอบเขตและบทบาทหน้าที่ของงาน เพื่อระบุผลผลิตของหน่วยงาน หรือตามยุทธศาสตร์ แผนชาตินโยบายของรัฐบาล ($\bar{x} = 4.27$)

1.2 การพัฒนาหลักสูตร โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารได้จัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.40$) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการปรับปรุงหรือพัฒนาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.34$) และผู้บริหารมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.23$)

1.3 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้พัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.47$) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำ ผลการประเมินไปปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{x} = 4.28$) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วม ในการวางแผนการประเมินผลนักเรียน ($\bar{x} = 4.26$)

1.4 การพัฒนาคุณภาพครู โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้ฝึกอบรมในโครงการพัฒนา บุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.39$) ผู้บริหารมีการสอนงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิด ความเข้าใจงานและสามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ($\bar{x} = 4.33$) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{x} = 4.28$)

1.5 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัด กิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{x} = 4.40$) ผู้บริหาร เป็นผู้นำในการสร้างทีมงานในการทำงานให้กับครูทุกคนในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.29$) และผู้บริหารมีการกระจายอำนาจการ ตัดสินใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{x} = 4.26$)

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตาม สถานภาพ โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียน มีความเห็นน้อยกว่า ครูผู้สอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพครู และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นมากกว่า ครูผู้สอน ส่วนด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในการทำงาน พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด นครพนม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นน้อยกว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นน้อยกว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป

4. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนต่างกัน พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด นครพนม จำแนกตามที่ตั้งปฏิบัติงานอยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอนต่างกัน พบว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอนต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาคุณภาพครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนมต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะการมีวิสัยทัศน์ คุณลักษณะการเป็นผู้นำทางวิชาการ การพัฒนาคุณภาพครู การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารได้จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมครู ให้พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนให้มีการพัฒนาตนเองนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญ์วิภา เครื่องพาที (2556, หน้า 102) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาข้อแนะทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทั้ง 5 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ย “มาก” เรียงตามลำดับ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน การพัฒนาวิชาชีพครู การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้การพัฒนาวิชาชีพครูการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศทางการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียน มีความเห็นน้อยกว่า ครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งที่ต่างกัน อาจจะมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารต่างกัน จึงทำให้เกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกร พลายนาม (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากเช่นกัน เรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย คือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนและการจัดการด้านการเรียนการสอนตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และเมื่อพิจารณาขององค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เช่นกัน 3) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเมื่อพิจารณาขององค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่กำหนดภารกิจของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีการดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการด้านการเรียนการสอนมีการกำหนดภาระงานและนิเทศติดตามการดำเนินงานและด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน มีมาตรการลงโทษนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ปัญหาและอุปสรรคพบว่า ในแต่ละด้านขาดความต่อเนื่องในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการดำเนินการควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมในแต่ละด้านอย่างจริงจัง

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในการทำงานต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนมีต่อหน้าที่ต่างกันมีความรู้และประสบการณ์ทางด้าน การบริหารและการทำงานต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา พบว่า 1) ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการกำหนดพันธกิจ 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการนิเทศการเรียนการสอนด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามปฏิบัติงานอยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ขนาดของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นขนาดใดในสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ก็มีการบริหารงานวิชาการในรูปแบบที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกากรอง ศรีประไหม (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาฬินธุ์ เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอนต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอนต่างกัน โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะการมีวิสัยทัศน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คุณลักษณะการเป็นผู้นำทางวิชาการ และการพัฒนาคุณภาพครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนต่างกัน ทำให้มองเห็นบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีลักษณะต่างกัน อดจุมองภาพดังกล่าวไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ดังนั้นจึงทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร เล็กตรง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนมต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน มีความใกล้ชิดกันมาก แต่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาความสัมพันธ์อาจจะไม่ใกล้ชิดเหมือนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดังนั้นจึงทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม โดยรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติกา กันจะนะ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา ด้าน การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามประเภทการจัดการศึกษาของโรงเรียน พบว่า ความคิดเห็นของ ครูผู้สอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 5 ด้าน สำหรับแนวทาง ปรับปรุง และพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ จัดให้มีกรอบรม สัมมนา ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรที่ถูกต้องโดยการมีส่วนร่วมกับชุมชน และองค์การที่เกี่ยวข้อง จัดสรรหาแหล่งทุน งบประมาณอุดหนุนให้เพียงพอ และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมองเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ กำกับติดตาม ในการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอน ส่งเสริมครูผู้สอนให้ได้ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน จึงแสดงให้เห็นถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพครู การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สำเร็จตามความมุ่งหมาย ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูผู้สอน ในสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม มีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนแหล่งชุมชน และท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น

1.3 ควรมีการวางแผน ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมและเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียนเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนนอกเหนือจากภาวะผู้นำทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- กฤติกา กันจะนะ (2552). *ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- กัญญ์วรา เครื่องพาทิ. (2556). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปาริฉัตร เล็กตรง (2554). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผกากรอง ศรีประโหม. (2558). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- สิริกร พลายงาม. (2557). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.